

עין משפט נר מצוה

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

קסו א מ"י מ"ז מהל' כלי
מקדש ה' ט'
קסו ב מ"י פ"ח מהל'
מעילה הלכה ד'
קסו ב מ"י פ"ג מהל'
שקלים הלכה ט':

מוסף רש"י

המקביל עליו לספק
סלחות מארבע. שקבל
משתן חסד הנזיר מדי לספק
סולת כל השנה ויפול עליו
לחת ארבעה סאין כסלס
והקורין ועמרו משלש.
שלאסאין כסלס. יספק
מארבע. נותן ד' סאין כמו
שקבל (מחומות ט'). דמשתן
הקדש קטנת דהא הקדש
קטן משכן נמנע דמתי
ונתן הכסף וקם לו ויש
מכתיב. משלש ועמרו
מארבע. קבל עליו לחת
ג' סאין כסלס והוא ועמרו
ד' סאין כסלס ויש ס' א'
מספק מארבע. דלא יאה
הדיוט חומר מהקדש. וכל
ומן שלם מקץ יוכל לחזור
ט' ויש מחמיר. בויגין
בזו וראו"ב מקדשישין.
לומר כסין טוין נדבק
הבית היו קוין כל דבר
הנני מתנות על חילין.
א' היו לוקחין כל דבר
הנני כלמה לאחר שנמכר
הנני היו מקדשין אותו
כן שחי מנחין מתנות על
הקדש כשעור דמי כל הנני
והשם ששכחו האומנין
בנני וסבר האומנין ואומר
תחיל קדושה שיש מתנות
הללו על הנני זה
ונתנה הנני קדושה והתחיל
יאל לחיל ויפיעין הן
שכח האומנין ממה שחיל
והשם ששכחו האומנין
בנני ופוערין לחילין עליו
מן משות על חילין שגששו
טין לזכר הנני או לחילין
ששכחו לזכר לזכר הנני
ומייליה ד'. יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות.
דמכר והמתחלס אדם
וגי' וביק' סבא. אין
גופן ממון. אלא גירמין
לגנות ממון (ושם). כי
יתן איש אל רעהו
כלל כסף או כלים
פרט שומר חנם
הוא תמנה בשואל (נד').
פרט ראשונה בשומר חנם
ושניה בשומר שכן ושלשית
בשואל. וגבי שומר חנם
אין לו עליו אלא שטעה.
דמכרין (שמות כג) ונקרב
בעל ביתו אל האלהים
אם לא שלח דין (ושבויות
א. 10). בני העיר ששלחו.
ע"י שלח את שקליהן.
לירושלם למקדש. ויחם
טו. אם משנתרמה
התרומה. ג' קופות קודם
שנדע שאלו (ושם).

נז:

דאפילו כל שהוא חוזר. ודוקא
פלגא אינו חוזר: **בשלמא** בהדיוט (ב) זה חוזר
ותו א. פי' זה חדוש שהדיוט חוזר
פי' זה חדוש הוא שמאלו חוזר
תו לא שהרי אף בהדיוט איכא טובא
שומר חנם אינו נשבע * וכל הנך
דמתניתינן: **ביוון** דפעה הנובר
נפקא דהו' לחזין. ולא מלי למימר
לדחוסיה במויד דלא נפקא לחולין
דל"כ ליכא אגר נטר כיון שהלוא
אסור להשתמש בהם דלא זכר בהם:
לספק סלחות מארבע ועמרו
משלש. תימה היכי
מיירי אי יאל השער או לא יאל השער
ויש לו א"כ בהדיוט נמי שרי ואי
דלא יאל השער וגם אין לו על מה
מחלל מעות הקדש וליכא למימר
שחלל על פרוטה דהא אע"ג שזהו
ריוח הקדש שמתנה לחת ארבע סאין
כסלס להקדש כל השנה כיון דנשעת
חלול מחלל על דבר שאינו שוי זהו
זילותא דאם לא כן אמאי הדר ביה
ממאי דלוקי לדחוסיה במאה כו' ומהו
הטעם נמי אין לומר כל ד"ד ממנה
עליהם להתחלל כשנזיל ריוח הקדש
דל"כ בהם חזר בו משניה קמא וי"ל
כיון שהתנדב אדם לחת ק' סלעים
ולא הקדישם עדיין ונתנם לנחתום
כדי לחת להקדש ארבע סאין ככל
קל ויאל השער של לקויות אכל לא
יאל השער כלל אסור דלמא אתי
לחלופי בהדיוט ולכן נקט ועמרו
אחר כך משלש וכן כוחו אם נתן
ק' וזו לאדם שיחזיר להקדש מאה
ועשרים אסור דאפילו מתאורייתא
נראה דאסור דחשיב כאלו מקבל
מלוה עכמו כמו (קדושין דף טו.) מן
מנה לפלוני ואקדש אני לך דמקדשת
מדין ערב דחשוב כאלו קבלה ממנו
והא דשרי בסמוך לדחוסיה אגנים
במאה ועשרים היינו שהגזיר עלמו
נותן וגם אגנים הם דמוכחא מילתא
שהם של הקדש אכל דרך מקח וממכר
שנתן על הסלחות וגם יאל השער
של לקויות שרי להקדש:

ישומר הגם אינו נשבע. נראה
דהוא הדיון דאינו משלם
דאפילו שומר שכן אם פשע נראה
דלא משלם מדפריך לקמן (דף נח.)
מהסוכר פועל לשמור כו' ולא משני
כפשע והיינו טעמא דמכל דין
הפרשה אמעיטו והא דלא קמי אינו
משלם דהיינו כמותא טפי משום דעיקרה
בשבעות פרק הדיינים (דף מנ.):

רעהו ואל ש"ה הקדש. (לזכר
מרוצה (ב"ק דף עו.) ממשע
מוגזב מנחת האש"ס: **כי יתן איש**
אל רעהו כסף. כרס ג' מינים (נזיר
דף נה.) דריש כפרת וכלל ופרט ונח"כ
דריש ככלל ופרט לחודא ונראה דכל
הני כללי ופרטי אסמכתא דכמרוצה
דרשינן מעל חמור שור ושה חד
למעוטי עבדים וחד למעוטי קרקעות
וחד לשטרות כין מכפל כין משעוטה
והשאל אתי שפיר דכסף או כלים

דאפילו פחות מכדי אונאה חזר: **ואין רבים ואונאה** להקדש. אין
אסור אונאה ואסור רבית ונהג בהקדש. ולקמיה מפרש היכי דמי
רבית דהקדש: דין אונאה להדיוט. שמות: **ואין דין אונאה**
להקדש. דאפילו פחות מכדי אונאה חזר: **סייני דקמיני כו'.** בתמיה
והא חומרל דהקדש הוא: ומשני כי
קמיני חומר דהדיוט ארביס קאי:
אונאה. ומשום אונאה ליתני נמי זה
חומר בהקדש: **אלא הקדש זה חומר**
וזה לא. בתמיה: **דלחוסין.** שהלוא
להדיוט: **והלא מעל.** שהלוא מעות
הקדש לחולין ולא הכנים תחמיהן
להקדש כלום ושוגג הוא אכלו כסבור
שומרת משום שכן הקדש: **והוא לכו**
דהדיוט. של גזבר שהרי עליו לשלם

להקדש קרן וחומש: **הכל כמאי**
עסקין. האי דקמיני אין רבית
להקדש לאו כהלואה קאי אלא בהדיוט
שקבל מעות מן הלשכה מן הגזבר
לספק סלחות כל השנה למנות של
כזור ארבע סאין כסלס והוקרו
ועמדו משלש סאין כסלס דלילו
הדיוט אסור לפסוק על פירות עד
שיאל השער ופאן אפילו לא יאל
השער עדיין לארבע פוסקין: **רב**
פסא אמר. לעולם כהלואה לדחוסיה
מאה כמאה ועשרין ודקשיא לך הלא
מעל: **באבני בנין.** עסקין שהלוא
הגזבר מהן להדיוט דלון כהן מעילה
ולין על הגזבר לשלם אלא שלח
בעלמא הוא: **דאמר שמואל בונין**
בחול ואח"כ מקדשישין: אין בהן תשלומי

כפל (וכו'): מנהיג מילי דת"ר (טו.) על כל
דבר פשע כלל על שור על חמור על שה
על שלמה פרט על כל אבדה אשר יאמר
חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
בעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון
יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ
שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות אמר
קרא ירעהו רעהו ולא הקדש: ולא תשלומי
ד' וה' (וכו'): מאי טעמא תשלומי ד' וה'
אמר רחמנא ולא תשלומי שלשה וארבעה:
שומר חנם אינו נשבע (וכו'): מנהיג מילי
דת"ר י"ב יתן איש אל רעהו כלל כסף
או כלים פרט (וגונב מבית האיש) חזר
וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא
בעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל
וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו
ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו
עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות
שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש:
נושא שכן אינו משלם (וכו'): מנהיג מילי
דת"ר י"ב יתן איש אל רעהו כלל חמור

או שור או שה פרט וכל בהמה לשמור חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי
אתה דן אלא בעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל וגופו ממון אף
כל דבר המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים
שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות שאע"פ שמטלטלין אין גופן ממון הקדשות
אמר קרא רעהו רעהו ולא של הקדש: שומר חנם אינו נשבע (וכו'): ורמיננהו
י"ב בני העיר ששלחו את שקליהן וגנבו או שאבדו אם משנתרמה התרומה
נשבעין

דרשינן פרק שבעות דף לו: ושם ד"ה מה) מה כלים שנים אף כסף שנים מה כסף דבר חשוב כו':
נשבעין

מסורת הש"ס

(א) וי"ל דהקדש (ב) שקלים
פיר' מ"ט מנחות א.
(ג) וי"ל חוס' עירובין א.
ד"ה ונתן (ד) מעילה ד.
(ה) כ"ק כ"ג שבעות מ.
(ו) כ"ק כ"ג שבעות מ.
(ז) וי"ל (ח) כ"ק כ"ג
וכשנזכר מ. איכא לשמור
חזר וכלל (ט) שקלים פיר'
מ"ט יומא סה. (ט) שקלים
פיר' מ"ט. (י) וי"ל חוס'
ונחם ד: ד"ה אלא חמרי
וי"ל חוס' פיר' כ' ד"ה
פיר' חומרי. (ט) ש"ך
(ממני) (ל) וי"ל ונמריה.
(מ) וי"ל חוס' ריש מרובה
סג. ד"ה רש"י. (נ) דף
טו:

תורה אור השלם

1 על כל דבר פשע על
שור על חמור על שה
על שלמה על כל אבדה
אשר יאמר כי דאן זה
עד האלהים יבא דבר
שניהם אשר ירשיען
אלהים ישלם שנים
לרעהו. שמות כב ח
2 כי יתן איש אל רעהו
כסף או כלים לשמור
וגנב מבית האיש או
יפצא הגנב ישלם
שנים. שמות כב ו
3 כי יתן איש אל רעהו
חמור או שור או שה וכל
בהמה לשמור ומת או
נשבר או נשבה אין
ראיה. שמות כב ט

הנהגות הב"ח

(א) חוס' ד"ה כשלמא
בהדיוט זה חומר פיר' נזיל
ומיטו וזה לא נמחק:

גליון הש"ס

נ"ב בויגין בחול. עין
לעל דף נד ע"ה חוס'
ד"ה הקדש: תוס' ד"ה
בשלמא וכו' וכל העי
דפתינו. עין ונחם דף נד
ע"ה חוס' ד"ה אלא:

